

Posudek oponenta

Hypiusová Aneta: „*Adopce na dálku*“ jako jedna z forem rozvojové pomoci

---

Aneta Hypiusová se ve své diplomové práci zabývá tzv. adopcí na dálku, přičemž se zaměřuje na perspektivu dvou skupin zapojených do tohoto projektu, konkrétně realizátorů projektu a sponzorů dětí. Cílem diplomové práce je zkoumat propagaci a její vliv na životaschopnost projektu a na vnímání projektu sponzory. Studentka si položila následující výzkumné otázky: *Jak ovlivňuje propagace Adopce na dálku životaschopnost celého projektu? Do jaké míry propagace šíří organizační diskurz i mezi sponzory?* Výzkumné otázky považuji za nosné a dobře promyšlené.

Celá práce je logicky strukturována. Metodologická část výzkumu je pečlivě popsána včetně reflexe vlastní pozice v terénu a etického hlediska. Pozitivně hodnotím teoretické zakotvení práce; studentka fenomén rozvojové pomoci dobře popisuje a zároveň analyticky nahlíží na rizika s ní spojená. Na základě odborné literatury projednává nejrůznější zajímavá témata - vznik a vývoj rozvojového diskurzu, adopce na dálku jako dílčí část neokolonialismu, selektivnost projektu, reprodukce stereotypů apod. Problém však vidím v tom, že studentka kritiku rozvojové pomoci přejímá hojně z odborné literatury, avšak její vlastní terénní výzkum mnohdy argumenty z odborné literatury nepodporuje. Bylo by potřeba více tyto dvě roviny rozlišovat a zároveň ukazovat, ve kterých případech data z terénu potvrzují argumenty z odborné literatury a ve kterých nikoliv. Studentka například na straně 60 píše: *„Propagace projektu Adopce na dálku s sebou v mnoha ohledech nese množství výše zmiňovaných negativních stereotypů, podporu rasismu, vytváří stereotypní představy o životě chudých obyvatel Indie, a především o nevzdělaných chudých dětech.“* Studentčin výzkum ukázal, že projekt skutečně může u sponzorů podporovat jisté stereotypy, avšak v analýze dat z terénu jsem nenašla žádný přesvědčivý argument, že by projekt podporoval rasismus.

Co se týká terénního výzkumu, vzhledem ke znění výzkumné otázky nerozumím tomu, proč studentka systematicky neanalyzovala propagační materiály dané organizace. V práci je zmiňuje velmi vágně a nahodile. Vzhledem k tomu, že cílem práce bylo zkoumat vliv propagace, bych automaticky předpokládala, že prvním krokem bude podrobný popis a analýza propagace, aby se následně dalo zjišťovat, zda sponzoři skutečně a případně do jaké

míry přebírají diskurz organizace. Celkově by si interpretace dat zasloužila poněkud systematictější přístup a mohla by jít mnohem více do hloubky.

Jisté výhrady mám také k formální stránce práce. V textu se objevují překlepy a gramatické chyby (např. *institute* místo *instituce* na str. 10; *prostřednictví* místo *prostřednictvím* na str. 11; *skutečnosti vybízeli* místo *vybízely* na str. 15; *poltické* místo *politické* na str. 22; samotní *lidí* místo *lidé* na str. 35; *děti sami* místo *samy* na str. 35; *státná vykovou* místo *stát návykovou* na str. 54). Na některých místech se objevují chybné předložkové vazby, např. *seznámeni o nahrávkách* místo *seznámeni s nahrávkami* na str. 13, *se dozvědět funkčnost projektu* místo *se dozvědět o funkčnosti projektu* na str. 20; *negativní dopady na závislost na pomoci zvenčí* místo *negativní dopady závislosti na pomoci zvenčí* na str. 54.

Na stránce 10 chybí odkaz u uvedeného počtu dětí bez základního vzdělání. V seznamu použité literatury jsou nesprávně uvedené některé tituly; studentka zřejmě nevěděla, jak některé texty (například editované antologie či recenze) citovat. Například u knihy antologie textů postkoloniálního myšlení editorů Profanta, Havránka a Lánského je jako jeden z autorů uveden Appadurai, za jmény autorů chybí důležitá zkratka (eds.). Stejně tak u Havránkem editované antologie *Postkoloniální myšlení II* je jako autor uveden i Said; zkratka (eds.) zde také chybí. Ke zmatení dochází i u Saidova *Orientalismu*, kdy je jako autor uveden Černý, který na Saida napsal recenzi do Sociologického časopisu, což však už v seznamu literatury uvedeno není. Chtěla studentka do seznamu literatury uvést originál (Saida) nebo recenzi (Černého)? Některé knihy uvedené v seznamu literatury se v textu vůbec nevyskytují (např. Beránková 2009; Berger, Luckmann 1999; Bernard 2006; Čechová 2014; Duba, Loužek 2009, Lewis 1959; Tomeš, Festa, Novotný 2007) a naopak některá citovaná díla v textu v seznamu literatury chybí (např. Ryška 2010).

Přes výše uvedené kritické připomínky považuji diplomovou práci Anety Hypiusové za zdařilou. Studentka prokázala, že je schopna naplánovat, realizovat a zpracovat smysluplný terénní výzkum. Její práci **doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm velmi dobře.**

V Praze 18. 5. 2017

PhDr. Tereza Hyánková, PhD.